

STANOVISKO

hlavnej kontrolórky mesta k návrhu rozpočtu Mesta Humenné na rok 2014,
viacročného rozpočtu na roky 2015 – 2016 a k návrhu Programového rozpočtu

V zmysle § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov predkladám stanovisko k návrhu rozpočtu Mesta Humenné na rok 2014, viacročného rozpočtu na roky 2015 – 2016 a k návrhu Programového rozpočtu.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA STANOVISKA:

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu rozpočtu Mesta Humenné (ďalej len návrh rozpočtu) na rok 2014 a viacročného rozpočtu na roky 2015 – 2016 a programového rozpočtu z troch hľadísk :

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu:

1. 1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi:

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s ústavným zákonom č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákonov, nariadení a zásad :

- Zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov
- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov
- Nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní, výnosu dane z príjmov územnej samosprávy
- Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení zmien a doplnkov, na základe ktorého v súlade s § 2 ods. 3 predmetného zákona bolo vydané VZN č. 117/2012 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- Zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení zmien a doplnkov
- Opatrenie MF SR č. MF/010175/2004 – 42 zo dňa 08.12.2004 v znení zmien a doplnkov, ktorým sa stanovuje druhová klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie
- Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom Mesta Humenné a ostatnými platnými VZN

1. 2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany Mesta Humenné :

Návrh rozpočtu bol zverejnený na úradnej tabuli Mesta Humenné a na webovej stránke Mesta dňa 15.11.2013 v zákonom stanovenej lehote, najmenej na 15 dní pred jeho schválením v MsZ v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu :

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004 – 42 (Finančný spravodajca č. 14/2004) v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie a ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2014 – 2016 pod č. MF /008432/2013 - 411 zverejnenou vo Finančnom spravodajcovi č.3/2013. Príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na horeuvedené roky bola vydaná v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov a obsahuje textovú a prílohovú časť.

3. Metodická správnosť predloženého návrhu programového rozpočtu:

Návrh programového rozpočtu pre roky 2014-2016 v súlade s § 4 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v znení a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch mesta, ktoré bude realizovať z výdavkov rozpočtu mesta. Rozpracovanie návrhu rozpočtu do programov, podprogramov a prvkov značne zvyšuje informačnú hodnotu návrhu rozpočtu, s možnosťou prezentovať ciele a monitorovať ich dosahovanie.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU :

Návrh rozpočtu je spracovaný na základe návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2014 až 2016, ktorý bol predložený vládou SR. Východiskom tvorby rozpočtu sú aj výsledky hospodárenia Mesta Humenné za rok 2013, k 31.10. 2013 a v predchádzajúcich sledovaných rokoch.

V roku 2012 vznikla v zmysle Čl. 3 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (ďalej len rada) ako nezávislý orgán monitorovania a hodnotenia vývoja hospodárenia Slovenskej republiky, ktorá pripravila hodnotiacu správu k Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2014 až 2016.

Rada konštatovala, že v súvislosti s rozpočtom územnej samosprávy na roky 2014-2016 predpokladá návrh MF SR prebytkové hospodárenie počas celého obdobia. Za potenciálne riziko možno označiť zatiaľ nerozpočtované prostriedky na spoločné projekty s EÚ, najmä tie zamerané na spolufinancovanie. Zároveň sa na jeseň v roku 2014 majú uskutočniť voľby do orgánov miestneho zastupiteľstva, ktoré môžu ovplyvniť ďalšie (najmä dlhodobé) aktivity obcí. Otázny je neustály pokles čerpania kapitálových výdavkov, ktorý je z dlhodobého hľadiska neudržateľný.

C . TVORBA NÁVRHU VIACROČNÉHO ROZPOČTU

Návrh viacročného rozpočtu ako strednodobého ekonomického nástroja finančnej politiky Mesta je spracovaný podľa:

- I. Zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov v členení podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona na :
 - a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2014
 - b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku – rok 2015
 - c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2016

Príjmy a výdavky rozpočtov uvedených pod písmenom b) a písmenom c) **nie sú záväzné.**

2. Ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti – čl. 9 ods. 1: Subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Subjekty verejnej správy zohľadňujú pri zostavení svojho rozpočtu prognózy zverejnené ministerstvom financií.

Návrh rozpočtu na roky 2014 – 2016 je zostavený v rovnakom členení v akom sa zostavuje rozpočet Mesta na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet Mesta na príslušný rozpočtový rok je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva roky nie sú záväzné, majú len orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch.

Návrh rozpočtu na roky 2014 – 2016 je v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov vnútorne členený na :

- a) bežné príjmy a bežné výdavky
- b) kapitálové príjmy a kapitálové výdavky
- c) finančné operácie.

V návrhu rozpočtu na roky 2014 – 2016 sú vyjadrené vzťahy k štátnemu rozpočtu v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom, k zriadeným a založeným právnickým a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým sa poskytujú prostriedky z rozpočtu Mesta. Jeho súčasťou sú aj rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám, zriaďovateľom ktorých je Mesto Humenné a finančné vzťahy k obchodným spoločnostiam, zakladateľom ktorých je Mesto.

D. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU :

Rozpočet celkom (v eur) :

Rozpočtové roky	2014	2015	2016
Príjmy celkom	22 229 823	17 545 713	17 926 973
Výdavky celkom	22 229 823	17 545 713	17 926 973
Hospodárenie mesta : + prebytok, - schodok	0	0	0

v členení :

A. Bežný rozpočet (v eur) :

Rozpočtové roky	2014	2015	2016
Bežné príjmy celkom	17 640 455	17 115 713	17 826 973
Bežné výdavky celkom	17 353 581	16 229 882	16 941 142
Hospodárenie mesta : + prebytok, - schodok	286 874	885 831	885 831

B. Kapitálový rozpočet (v eur) :

Rozpočtové roky	2014	2015	2016
Kapitál. príjmy celkom	1 208 587	430 000	100 000
Kapitál. výdav. celkom	4 097 061	430 000	100 000
Hospodárenie mesta : + prebytok, - schodok	-2 888 474	0	0

C: Finančné operácie (v eur) :

Rozpočtové roky	2014	2015	2016
Príjmové finančné	3 380 781	0	0

operácie celkom			
Výdavkové finančné operácie celkom	779 181	885 831	885 831
Hospodárenie mesta : +prebytok, - schodok	2 601 600	-885 831	-885 831

Návrh rozpočtu mesta na rok 2014 je zostavený **ako vyrovnaný**, obsahuje celkové príjmy a výdavky vo výške 22 298 823 eur. Takto zostavený návrh rozpočtu je v súlade s ustanovením § 10 ods.7 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení zmien a doplnkov.

D. 1. ROZPOČET PRÍJMOV :

Najvýznamnejšiu a najväčšiu zložku návrhu bežného rozpočtu príjmov predstavuje príjem zo štátneho rozpočtu – daň z príjmov fyzických osôb, tzv. podielová daň. Objem výnosu dane v roku 2014 je predpokladaný vyšší ako očakávaná skutočnosť roku 2013.

Financovanie preneseného výkonu štátnej správy bude naďalej prostredníctvom transferov zo ŠR, z toho predpokladaný objem transferu pre školstvo predstavuje 19,5% z navrhovaného objemu príjmov. Pri tvorbe návrhu rozpočtu preneseného výkonu školstva sa vychádzalo zo skutočnosti k 31.10.2013, ktorá je vo výške 4 223 858 eur. V roku 2014 je predpoklad poklesu počtu žiakov o 56, čo je menej ako v minulom období (o 135 – 2013).

1. 1.2. Vývoj výnosu dane z príjmov za roky 2009 – 2016

Rok	Pôvodný rozpočet príjmov	Skutočnosť naplnenia príjmov	%
	eur	eur	
2009	8 630 430	8 273 877	96
2010	7 428 457	6 519 317	88
2011	8 498 911	8 164 897	96
2012	8 488 000	8 297 012	98
2013	8 590 000	*6 658 187	77,5
2014	8 416 000	x	x
2015	9 019 500	x	x
2016	9 700 000	x	x

* k 31.10.2013

1. 1.3. Vývoj dane z majetku (nehnutel'nosti) za roky 2009 – 2016

Rok	Pôvodný rozpočet príjmov	Skutočnosť naplnenia príjmov	%
	eur	eur	
2009	863 042	911 381	106
2010	863 050	904 421	105

2011	890 000	896 718	101
2012	890 000	903 045	101,5
2013	1 050 000	*963 936	92
2014	1 030 000	x	x
2015	1 050 000	x	x
2016	1 050 000	x	x

* k 31.10.2013

1. 1.4. Vývoj poplatku za komunálny odpad a drobný stav. odpad

Rok	Pôvodný rozpočet príjmov	Skutočnosť naplnenia príjmov	%
	eur	eur	
2009	564 297	610 794	108
2010	564 300	618 694	110
2011	590 000	615 962	104
2012	590 000	593 915	100,6
2013	627 000	*536 036	85,5
2014	627 000	x	x
2015	627 000	x	x
2016	627 000	x	x

*k 31.10.2013

2. KAPITÁLOVÉ PRÍJMY :

Návrh kapitálového rozpočtu príjmov (z predaných pozemkov a predaja kapitálových aktív) na rok 2014 – 30 000 eur je približne na úrovni očakávanej skutočnosti roka 2013 – 23 040 eur. Návrh kapitálového rozpočtu príjmov je zostavený s náležitou opatrnosťou, zohľadňuje nepriaznivú situáciu a predpokladá vývoj v Slovenskej republike a celej EÚ, s dôrazom na príjem zo štrukturálnych fondov.

D. 2. ROZPOČET VÝDAVKOV:

2. 1. BEŽNÉ VÝDAVKY :

Vývoj bežných výdavkov za roky 2009 – 2016

Rok	Pôvodný rozpočet výdavkov	Skutočnosť čerpania výdavkov	%
	eur	eur	
2009	14 235 555	15 085 350	106
2010	14 292 196	14 709 475	103
2011	14 569 497	15 041 570	103

2012	15 011 989	17 941 950	119,5
2013	16 430 563	*13 212 292	80,4
2014	17 353 581	x	x
2015	16 229 882	x	x
2016	16 941 142	x	x

*k 31.10.2013

Nárast bežných výdavkov (v eurách) bol zaznamenaný v týchto programoch:

Program	Rok 2013 pôvodný rozpočet	Rok 2013 skutočnosť k 31.10.2013	Rok 2014 návrh
Program 1 – strateg. plánovanie, region. rozvoj, majetok mesta	1 383 999	1 237 769	1 706 701
Program 2 – samospráva mesta a jej výkonný aparát	1 919 410	1 258 032	2 096 118
Program 3- verejný poriadok	355 800	232 814	357 979
Program 4 – sociálne služby	495 900	746 618	1 081 720
Program 6 - kultúra a rôzne spol. aktivity pre každého	529 176	459 150	544 000

Naopak, pokles bežných výdavkov (v eurách) bol zaznamenaný v týchto programoch:

Program	Rok 2013 rozpočet (upravený)	Rok 2013 skutočnosť k 31.10.2013	Rok 2014 návrh
Program 5 – verejno prospešné služby	2 292 705	1 926 391	2 230 000
Program 7 – šport	667 385	605 998	660 000
Program 8- vzdelávanie	8 786 188	6 745 520	8 677 063

V týchto výdavkoch sú zapracované aj bežné transfery pre príspevkové organizácie na rok 2014 a to:

Program 5 – Technické služby mesta	2 100 000 eur
Program 6 – Mestské kultúrne stredisko	242 000 eur
Program 7 – Správa rekreačných a šport. zariadení.....	660 000 eur

V roku 2014 dochádza k navýšeniu bežných výdavkov v piatich programoch. Vysoký nárast bežných výdavkov je v Programe 4 a to hlavne v aktivite 4.7. - Zariadenie sociálnych služieb – sociálne služby, kde sú plánované a rozpočtované finančné prostriedky vo výške 402 720 eur pre neverejných poskytovateľov sociálnych služieb a to:

1. M.V. Centrum sociálnej a opatrovateľskej starostlivosti , n.o.....176 640 eur
2. Zariadenie sociálnych služieb Slnečný dom126 720 eur
3. Život, n.o. Spišské Hanušovce 55 200 eur
4. Arcidiecézna charita, Košice 44 160 eur

Ďalšou položkou navyšujúcou čerpanie bežných výdavkov v tomto programe je 150 000 eur na stravovanie seniorov v rámci schválenej karty seniorov.

Návrh rozpočtu kapitálových výdavkov je vo výške 4 097 061 eur. Väčšia časť je rozpracovaná v Programe 1 – 4 032 061 eur. Zvyšných 65 000 eur je zapracovaných ako kapitálové výdavky v Programe 2.

Aj naďalej platí, že musí byť zabezpečená rozpočtová disciplína zo strany všetkých subjektov, ktoré sú zapojené do rozpočtového procesu. Udržiavanie rozpočtovej rovnosti je predpokladom, aby bola zabezpečená vyrovnanosť rozpočtu Mesta a zároveň zabezpečené financovanie samosprávnych činností mesta.

Verejné prostriedky sa môžu používať na krytie nevyhnutých potrieb a opatrení vyplývajúcich z osobitných predpisov. Všetky subjekty zapojené do rozpočtu sú povinné pri používaní verejných prostriedkov zachovávať hospodárnosť, efektívnosť, účelovosť a účinnosť ich použitia.

PROGRAMOVÝ ROZPOČET :

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov v § 4 ods. 5 „*rozpočet obce obsahuje aj zábery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce*“ ukladá samosprávam uplatňovať moderné metódy tvorby rozpočtu a nové nástroje rozpočtového procesu zamerané na plnenie stanovených cieľov za podmienok efektívneho, hospodárneho, účelného a účinného vynakladania finančných zdrojov, ktoré má mesto k dispozícii- tzv. programové rozpočtovanie.

Návrh programového rozpočtu je rozpracovaný do 8 programov a 46 podprogramov (aktivít):

Program 1 : Strategické plánovanie, regionálny rozvoj a majetok mesta, 7 aktivít

Program 2 : Samospráva mesta a jej výkonný aparát, 4 aktivity

Program 3 : Verejný poriadok, 1 aktivita

Program 4 : Sociálne služby, 8 aktivít

Program 5 : Verejno prospešné služby, 5 aktivít

Program 6 : Kultúra a rôzne spoločenské aktivity pre každého, 5 aktivít

Program 7 : Šport, 10 aktivít

Program 8 : Vzdelávanie, 6 aktivít

Jednotlivé Programy sú podrobne a prehľadne rozpracované v textovej a tabuľkovej podobe predkladaného návrhu rozpočtu jednotlivými správcami programov a aktivít.

Prijmy a výdavky rozpočtov na roky 2015 – 2016 v zmysle § 9 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov **nie sú záväzné**.

Z Á V E R :

Návrh rozpočtu na rok 2014 a roky 2015 – 2016 je vypracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov a ostatnými všeobecne platnými právnymi predpismi.

Návrh rozpočtu bol verejne sprístupnený dňa 15. 11. 2013 v Meste obvyklým spôsobom (úradná tabuľa, internet) v zákonom stanovenej lehote, najmenej na 15 dní pred jeho schválením v MsZ, v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov.

V Humennom dňa 20. 11. 2013

JUDr. Jana ČANDOVÁ
hlavná kontrolórka mesta